

ÖSTERÅKERS HEMBYGDS- OCH FORNMINNESFÖRENING

och

NATURSKYDDSFÖRENINGEN ÖSTERÅKER

Till

Stadsarkitektkontoret i Österåkers kommun
184 86 Åkersberga

**Förslag till detaljplan för BJÖRKHAGA, Hacksta 2:9, Berga 6:58 mfl.
Yttrande över samrådshandling daterad 2005-06-20.**

Österåkers hembygds- och fornminnesförening och Naturskyddsföreningen Österåker har fått rubricerat planförslag för yttrande. Föreningarna lämnar gemensamt yttrande.

Kommunen har upprättat förslag till detaljplan för bostadsbebyggelse i BJÖRKHAGA. Detaljplanen ska möjliggöra uppförande av ca 145 fristående småhus i Björkhagaområdet.

Planförslaget ianspråktar område som enligt Översiktsplan -90 redovisas som utredningsområde för framtida bostadsbebyggelse. Den föreslagna bebyggelsen ianspråktar i sin södra del även område som i ÖP -90 redovisas som värdefullt strövområde. Strövområdet utgör en del av det tätortsnära strövområdet/skogsområdet kring Trastsjön-Södersjön. Planförslaget bör motivera varför även detta område föreslås för bebyggelse.

Högst kvalitet har den sydligaste delen kring föreslagen lokalgata. Kring den nu befintliga vägen finns en fin miljö med barrskog, björkhage och gammal gräsmark. Här har inte bebyggelsen anpassats till befintliga naturtyper som planen anger. Detta område bör sparas som naturområde.

Passagen till det inre, stora strövområdet/skogsområdet föreslås i planförslaget ske på lokalgator och längre in i Björkhagaområdet på gångstigar. Tillgängligheten för allmänheten minskas härigenom. Detta behöver kompenseras genom förbättringar av de angräns- och entrépunkter som finns på andra platser där strövområdet/skogsområdet möter bebyggelse och större vägar. Tydlig skyltning, ordnade parkeringsplatser m.m. är nödvändiga. För centrala Åkersberga är närmaste entrépunkt vid Söralidsvägen omedelbart söder om Söralidsområdet.

Strövområdet/skogsområdet Trastsjön-Södersjön har mycket stort värde som strövområde och naturområde. Området ingår i de sk Tätortsnära Naturprojekten som Länsstyrelsen redovisade 2004. Det utgör dessutom ett av tre områden som kommunen själv har föreslagit ska bli natur-reservat. Den sammanhängande grönstrukturen i Åkersberga med närströvområden ut till större strövområden är oerhört viktig att bevara och tillgängliggöra.

Föreningarna delar inte uppfattningen att värdet i våtmarken kan öka genom att mer vatten hålls kvar i våtmarken. Ingreppet i fuktmarken bör begränsas så mycket som möjligt. Naturlig fuktmark är att föredra framför en konstgjord och t.ex. tillskapade vattenytor. Bäckens flöde bör inte ändras. Även om en bäck är mer tilltalande i ett meanderlopp förändras dess ursprungliga, biologiska kvalité. Detaljerna i naturen har inte följts på det sätt som varit möjligt.

I "Översiktligt skötselprogram" upprättat av konsultföretaget WSP redovisas skötselåtgärder. Av åtgärderna under "Vattenpark" p. 7 förordar vi Alt. 2, dvs. en framtida fuktlövskog. Området kan tillåtas växa igen med tanke på fåglar och annat vilt. Av alternativen under p. 13 förordar vi Alt. 2 med bibehållen bäck och skog.

Sannolikt finns det oregistrerade fornlämningar inom området. Sören Hjalmarsson har i en skrivelse till planavdelningen redovisat tre, som han bedömer, osäkra fornlämningar. Två av dessa ligger på mark som inte skall bebyggas medan den tredje, ett röse, ligger på blivande tomtmark. Det är beläget mellan vägen till Hansberg och Söralid. För att säkerställa att detta röse inte är någon fornlämning, vore det önskvärt att det besiktigas av någon fackman. I samband därmed föreslår vi att en ny fornminnesinventering görs, åtminstone över blivande tomt- och vägmark men helst över hela planområdet. Den gamla inventeringen uppvisar nämligen brister inom stora delar av Österåker och troligen var det nu aktuella planområdet ett ställe som vid denna inventering inte prioriterades.

I den mellersta, östra delen av området finns lämningar av träkolstjäreproduktion, något som bör uppmärksammas förslagsvis genom skyltning och kanske vid val av vägnamn. Om möjligt bör lämningarna bevaras.

Åkersberga den 1 augusti 2005

Suzanne Hillgren
Ordförande i
Österåkers Hembygds- och Fornminnesförening

Kent Forssgren
Ordförande i
Naturskyddsföreningen Österåker